

RTU studiju kurss "Lietotāji orientēts dizains"

01T00 Arhitektūras un dizaina institūts

Vispārējā informācija

Kods	AD0001
Nosaukums	Lietotāji orientēts dizains
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Andra Ulme - Doktors, Profesors
Mācītbspēks	Silvija Kukle - Habilitētais doktors, Vadošais pētnieks, Pārraudzīt studiju priekšmeta īstenošanas procesu, piedalīties rezultātu starpskatēs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 4.0 kredītpunkti, 5.0 EKPS kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Uz lietotāju orientēts dizains (User-centered design) ir pieeja problēmu un to iespējamo risinājumu radīšanai, koncentrējoties uz to cilvēku vajadzībām, kontekstu, izturēšanos un emocijām, kuriem risinājums kalpos. Veicot izpēti, komanda iejūtas situācijās, kurās tiks izmantoti viņu darbi, līdz ar izvēlētu lietotāju/interesentu grupām un vēro tajās esošo cilvēku domas, rīcību, vajadzības un pieredzi. Tas palielina empātiju - dziļu izpratni par to, kā un kāpēc cilvēki uzvedas tā, kā tie rīkojas. Balstoties uz iegūtajām zināšanām un uz lietotāju orientētām izpētes metodēm, komandas ģenerē potenciālos risinājumus un izvēlas tos, kas ir vērtīgākie lietotāja/cilvēku vajadzību/darba/ dzīves produktivitātes un kvalitātes uzlabošanai. Izmantojot modelēšanu, prototipēšanu, novērtēšanu un atkārtotā iterācijas), tiek projektēti, izstrādāti un izgatavoti risinājumu varianti, katrā no posmiem sadarbtībā ar izvēlētām lietotāju/interesentu grupām testējot atbilstību uzstādījumiem. Studiju kursa apgūšana notiek pēc principa "mācos darot". Tā īstenošanai tiek veidotas projekta komandas no studējošiem, lietotāju grupām, konsultantiem, kas plāno un īsteno procesa etapus, procesa gaitu un rezultātus apkopo prezentācijās un studiju darbā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Mērķis: Dizaina domāšanu atbalstošu prasmju apguve, lai izstrādātu inovatīvus produktus/pakalpojumus. Uzdevumi: apgūt un prast lietot zināšanas un prasmes veikt uz lietotāju orientētu pētījumu plānošanu, projektu izstrādi, pārvaldi un veidot komandu realizācijai.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Patstāvīgais darbs: nepieciešamo zināšanu un prasmju apguve, darbs projekta attīstīšanas grupā risinot secīgus projektēšanas posmus un ziņojot par sasniegtajiem starp un gala rezultātiem. Kopējais vērtējums veidojas summējot sekmes starpposmos un studiju darba aizstāvēšanas procesā.
Literatūra	Obligātā / Obligatory Obligatory Boeijen, A., Daalhuizen J., . Delft Design Guide: Design Strategies and Methods. Revised edition. BIS Publishers, 2020. 224.pp. Sudjic, D., . B is for Bauhaus, Y is for YouTube: designing the modern world, from A to Z. First edition. Rizzoli Ex Libris, 2015. 473.pp. Still, B., Crane, K., . Fundamentals of User-Centered Design: A Practical Approach. First edition. Taylor & Francis Group. 2017. 348pp. Whalen, J., . Design for How People Think: Using Brain Science to Build Better Products. First edition. O'Reilly Media, 2019. 240.pp. Papildus/. Additional Additional García-Peñalvo, F.J., Conde, M.A., Alier, M., Casany, M.J. Opening learning management systems to personal learning environments Journal of Universal Computer Science, 17 (9), pp. 1222-1240., 2011 MACHEKHINA, O. N.,. Digitalization of education as a trend of its modernization and reforming Revista Espacios. Vol. 38 (Nº 40) Año 2017. Pág. 26. Wilson, J. and Corlett, N. . Evaluation of Human Work, 3rd Edition CRC Press; 3rd edition (April 4, 2005) Everett N.McKay. Chapter 6 - UI Design Examples https://doi.org/10.1016/B978-0-12-396980-4.00006-8 John W. Creswell and J. David Creswell. Research Design: Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches 5th Edition Dec 1, 2017
Nepieciešamās priekšzināšanas	Labas angļu valodas zināšanas, komunikācijas prasmes, vēlams, bet ne obligāti - zināšanas un prasmes praksē izmantot dizaina domāšanas metodes, saskarsmes psiholoģija, kritiskās un analītiskās domāšanas spējas.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Pieci HCD pamatprincipi. Diverģentā, konverģentā un kritiskā domāšana, sasaiste ar HCD. Piecas HCD fāzes ("dimanta modelis").	4	6	0	0
Lietotāju pieredzes pamati. Jomas, kas saistītas ar lietotāju pieredzes veidošanu.	2	3	0	0
Pareiza lietojamības testa dalībnieku izvēle un skaita noteikšana.	4	6	0	0
Uz lietotāju orientēta projektēšanas procesa karte. Pētniecības instrumenti, to izvēle. Piemēra analīze (Tīmekļa analītikas pamati).	8	12	0	0
Lietotāja testēšanas metodes un to salīdzinoša analīze.	6	9	0	0

Testēšanas projekta plāna un tā pārvaldības izstrāde.	12	18	0	0
Testu rezultātu dokumentācija, apstrāde, analīze.	14	21	0	0
Produkta koncepcijas izveide un tā izgatavošanas projekta izstrāde.	14	21	0	0
Kopā:	64	96	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Apgūtas zināšanas un prasmes veikt/plānot uz lietotāju orientētu izpēti, lai iegūtu lietotāju empātiju interviju un novērojumu rezultātā.	Uzdevums: Izstrādāt konkrēta produkta/kolekcijas/vides objekta pirms projekta izpētes plāna variantus. Pārbaudes veids: Darbs, izpētes plāna vairāki varianti; Kritēriji: izpratne un aktivitāte diskusijās, prasme sagatavot izpētes plānu un to prezentēt, pozitīvs vērtējums veido 1. daļu no gala vērtējuma.
Apgūtas zināšanas un prasmes izstrādāt stratēģijas lietotāja konteksta izpratnei identificējot un pārbaudot biznesa problēmas.	Uzdevums: veikt lauka pētījumus, analizēt un interpretēt iegūto informāciju, transformēt informāciju produktam piešķiramo īpašību sarakstā, apzināt lietotājam nozīmīgākās Pārbaudes veids: Darbs, izpētes daļas lauka pētījums; Kritēriji: izpratne un aktivitāte diskusijās, prasme sagatavot izpētes daļas lauka pētījumu un to prezentēt, pozitīvs vērtējums veido 2. daļu no gala vērtējuma.
Apgūtas zināšanas un prasmes ideju formēšanas, vajadzību hierarhijas definēšanai un vizualizācijas paņēmieni mērķtiecīgam un radošam lietojumam risinājumu ģenerēšanai un modelēšanai.	Dalība diskusijā, izpētes rezultātā iegūto rezultātu prezentācija, analīze, nepieciešamo korekciju izstrāde. Kritēriji: aktīva dalība diskusijā, izpētes rezultātā iegūto rezultātu prezentācija, analīze, nepieciešamo korekciju izstrāde, pozitīvs vērtējums veido 3. daļu no gala vērtējuma.
Apgūtas zināšanas un prasmes piemērot lietotāju atsauksmju novērtēšanai atbilstošas metodes modeļu un prototipu testēšanas gaitā un transformēt iegūtos rezultātus vēlamo risinājumu identifikācijai.	Referāts/prezentācija: sadarbība ar lietotājiem agrās modelēšanas un/vai prototipa veidošanas fāzēs. Sekmīgi un nesekmīgi piemēri. Kritēriji: sadarbība ar lietotājiem agrās modelēšanas un/vai prototipa veidošanas fāzēs. Sekmīgi un nesekmīgi piemēri. Pozitīvs vērtējums veido 4. daļu no gala vērtējuma.
Apgūtas zināšanas un prasmes vadīt pirms projektu izstrādi, veidot komandu izpildei.	Uzdevums: Izstrādāt konkrēta produkta/kolekcijas/vides objekta detalizētu pirms projekta izpētes plāna variantu. Pārbaudes veids: Darbs, izpētes plāna gala variants; Kritēriji: Izpratne un aktivitāte diskusijās, prasme iekļaut darbā apdraudējumus un iespējamo līdzdalību to novērtēšanai veido 5. daļu no gala pārbaudījuma.
Apgūtas zināšanas un prasmes, spēj vadīt/pārraudzīt projekta realizācijas un pēc-projekta procesus.	Izstrādāts studiju darbs, darba aizstāvēšana. Kritēriji: Izpratne un aktivitāte diskusijās, loģiskas atbildes uz eksāmena laikā uzdotajiem jautājumiem, veido daļu no gala pārbaudījuma.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Dalība diskusijās/ prezentācijās	20
Darbs grupā	10
Gala darbs	70
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	4.0	28.0	0.0	26.0			*